

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Prof. Dr. Yusuf BALCI

Yusuf Balci

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Sunumun ana konusu:

- Ahilikle ilgili, ticari ahlaktan, mesleki etik, kültür, sosyal bütünleşme, sosyal dayanışmadan eğitime, çalışma ilişkilerinden sosyal güvenliğe, inovasyondan, küresel iş modelinden tüketicinin korunmasına kadar birçok alanda çalışma yapılmıştır.
- Ancak Ahiliğin çok incelenen eğitim modelinde, **ustaların liderlik ve eğitimde rol-model fonksiyonlarının modern anlamda** daha fazla ele alınması gerekmektedir.
- Bu tebliğin amacı tarihte önemli ekonomik sosyal ve kültürel fonksiyon icra eden Ahiliği liderlik ve rol model yönüyle ele almak ve toplumda değerlerin hayata yansımadaki rolüne dikkat çekmektir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Sunumun ana konusu:

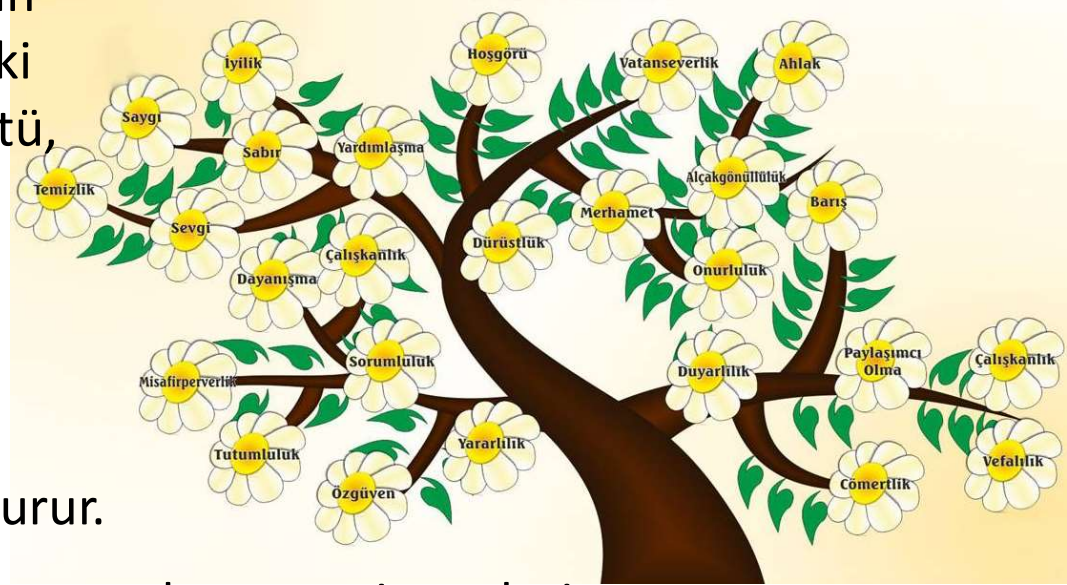
- Ahilik teşkilatındaki hiyerarşide üstte yer alan ustaların ve şeyhlerin;
 - modern liderlik anlayışındaki özellikleri kuvvetle taşıması,
 - modern anlamda rol model fonksiyonlarını icra etmeleri,
- Bu yapının;
 - Türk toplumunun geçmişinde ve geleneğinde en etkin ve yaygın bir sistemle ifa ettiği liderlik ve rol model fonksiyonlarının günümüzde de örnek teşkil etmesidir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

İNSAN-TOPLUM-SİSTEM VE DEĞERLER

- Her toplumun insan ve toplum yapısının ve sistemlerinin, oluşturduğu örgütlerin/kurumların arkasında değerler yatar.
- Değerler; bir gruba ya da topluma üye olanların uymak durumunda oldukları genelleşmiş ahlaki inançlardır. Neyin iyi, güzel ve doğru; neyin kötü, çirkin ve yanlış olduğunu gösteren kriterlerdir.
- Değerlerle insan, toplum ve örgütleri arasında uyumsuzluk varsa o toplumun başarılı olması beklenemez.
- Bu durum bir nevi kan/doku uyuşmazlığı oluşturur.
- Bir toplumun başarısı, değerlerinin insan yapısına, topluma ve sistemlerine yansıtılabilmesi ile doğrudan ilişkilidir.

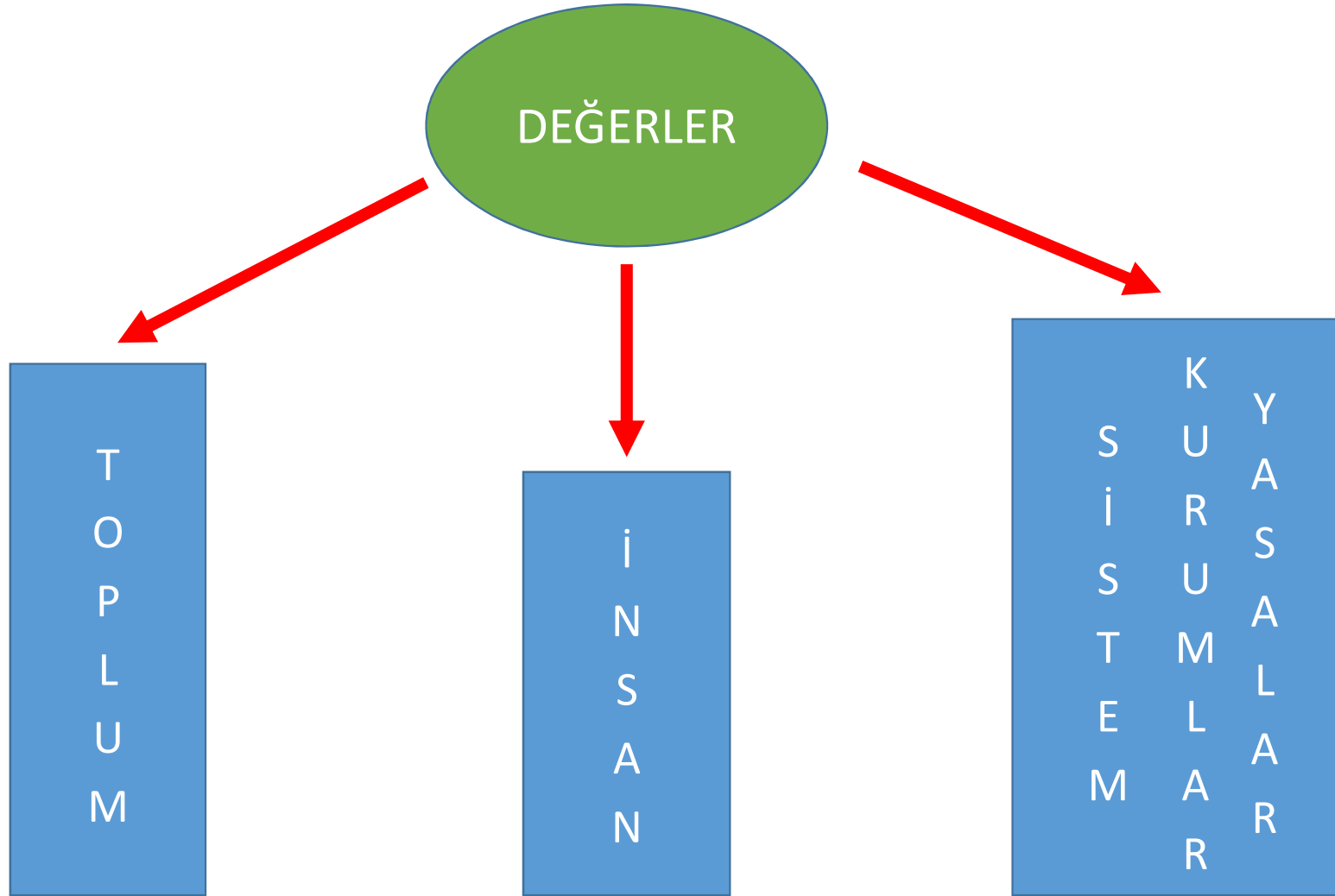

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

İNSAN-TOPLUM-SİSTEM VE DEĞERLER

- Toplumsal değerler, belli bir toplumda oluşan, ortaklaşa kabul gören, düşünce ve kuralların uygulama biçimlerini yansıtan ölçütlerdir.
- Genellikle beğeniye, ahlak ve inançlara dayanır. İnsan davranışlarının hangilerinin iyi, hangilerinin doğru ve yararlı olduğunu belirtir.
- Sosyolojik açıdan değer kavramı nesne ve olguların toplum, toplumsal grup ve birey açısından taşıdıkları önemi belirleyen niteliklerini dile getirir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Müessesesi

- Anadolu'da 13. yy.'da ortaya çıkan bir esnaf ve zanaatkâr örgütü olan Ahilik müessesesi Türk ekonomik ve toplumsal yapısında yüzyıllarca önemli bir konum işgal etmiştir.
- Abbasiler tarafından esnaf ve zanaatkârlar için kurulmuş olan **fütüvvet teşkilatının** bir benzeri olan Ahilik teşkilatının Anadolu'daki kurucusu **Ahi Evran**'dır. (Şeyh Nasîrüddin Mahmûd - 1171-1263).
- Ahilik teşkilatı, halkın ekonomide önemli bir role sahip olup, sanat, ticaret ve çeşitli meslek alanlarında yetişmelerini sağlayan, onları hem ekonomik hem de ahlaki yönden yetiştiren, çalışma yaşamını iyi insan meziyetlerini esas alarak düzenleyen bir örgütlenmedir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Müessesesi

- Ahilik kurumu, ekonomik faaliyet icrasının odağında hem dünyevi, hem de uhrevi bir fonksiyon icra etmektedir.
- İslam inancının yayılmasında tüccar Müslümanların ve özellikle tüccar Arapların büyük katkısı olmuştur. Ahilik teşkilatı içerisinde yer alan örgütler de ekonomik faaliyetlerinde kendilerine dini ve ahlâki kuralları örnek almışlardır.
- Dini kurallar tasavvufla da beslenmiştir. Bu sayede tüccarlar ve zanaat erbabı doğru yoldan şaşmadan ticaret yapmayı amaç edinmişlerdir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Müessesesi

- Ahilik, özünde hoşgörü, dürüstlük, işini iyi ve düzgün yapma bulunan bir sistem olup, teşkilatın en önemli unsuru dayanışma ve kardeşliktir.
- Ahilik sistemi, bir yandan **üretim** ve **ekonominin temel taşı** olma fonksiyonunu icra ederken, diğer taraftan toplumu ve ekonomiyi ayakta tutan ve günümüzde dahi yansımaları olan **temel değerleri** ve normları hayata geçirme ve insanlara benimsetme bakımından önem arz etmektedir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Müessesesi

➤ Ahilik, günümüzde de aranan ideal **ilkeler** ile toplumda **yatay** bir **örgütlenme** modeli oluşturmuştur.

- ✓ Mesleğe saygı
- ✓ İşini sevme
- ✓ Mesleki etik
- ✓ Hizmette mükemmellik
- ✓ Dürüstlük ve doğruluk
- ✓ Toplumsal ahlak ve sorumluluk
- ✓ Ortak yaşama ve dayanışma

➤ Bu özellikler **iş ahlakı** ve kısaca **güzel ahlak** şeklinde özetlenebilir.

Yusuf Balca

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Değerleri

- Ahilik değerleri ve ilkeleri, Ahilerin ana tüzüğü kabul edilen Fütüvvetnâmelerde açıklanmıştır.
- Tasavvufî bir cereyan olan Fütüvvetin en önemli iki şartından biri Müslüman olmak, diğeri de meslek sahibi olmaktır.
- Fütüvvetnamelerde doğruluk, dürüstlük, diğergamlık, vefa, cömertlik, elinin bol, sofrasının açık olması gibi meziyetler, esnafın benimsediği değerler olmuştur.
- Bu değerlerin bir kısmı işle ilgili olmakla beraber büyük bir kısmı genel olarak tüm hayatla ilgilidir. Burada bir toplam kalite anlayışı bulunmaktadır.
- Hayatın tamamında ahlaklı olmayanın sadece işinde ahlaklı olması beklenebilir mi?

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Değerleri

➤ Ahiliğin işle-meslekle ilgili bazı temel değerleri:

- ✓ İşinde ve hayatında kin, hasetlik ve gıybetten kaçınmak
- ✓ Maiyetinde ve hizmetindekileri korumak ve gözetmek
- ✓ İçi-dışı, özü-sözü bir olmak, dürüst olmak
- ✓ Gözü, gönlü ve kalbi tok olmak
- ✓ Aza kanaat, çoğa şükretmek ve dağıtmak
- ✓ Helal kazanç sahibi olmak

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Değerleri

➤ Ahiliğin işle-meslekle ilgili bazı temel değerleri:

- ✓ Feragat ve fedakârlığı daima kendi nefsinden yapmak
- ✓ Ölçüde hile yapmamak
- ✓ Alan el değil veren el olmak
- ✓ Emegiyle kazanmak
- ✓ Ücretinin hakkını-karşılığını vermek
- ✓ Çalışanın hakkını alınının teri kurumadan vermek
- ✓ İnsanların işlerini içten, gönülden ve güler yüzle yapmak

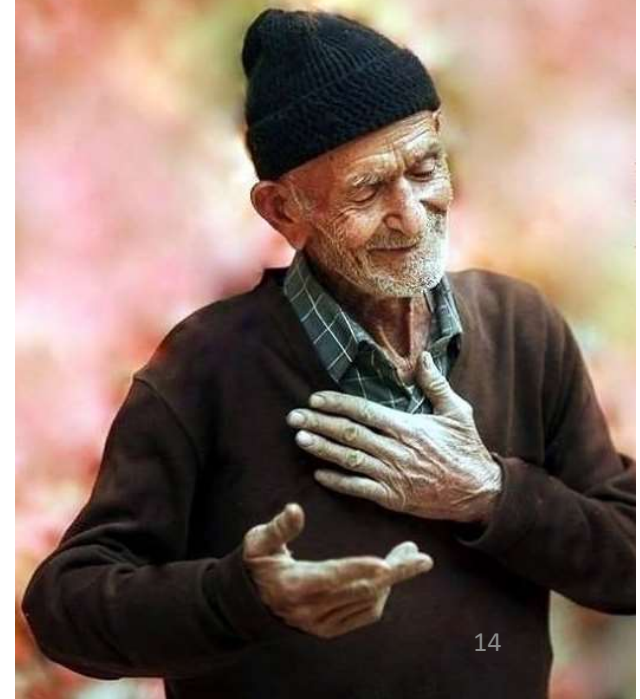

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Değerleri

➤ Fütüvvetnamelere göre Ahiliğin temel-genel değerleri:

- ✓ İyi huylu ve güzel ahlâklı olmak
- ✓ Ahdinde, sözünde ve sevgisinde vefalı olmak
- ✓ Şefkatli, merhametli, adaletli, faziletli, iffetli ve dürüst olmak
- ✓ Cömert, ikram ve kerem sahibi olmak
- ✓ Küçüklere sevgi, büyüklere karşı edepli ve saygılı olmak
- ✓ Alçak gönüllü olmak, büyüklük ve gururdan kaçınmak
- ✓ Başkalarının ayıp ve kusurlarını örtmek, affetmek
- ✓ Kanaatkâr olmak

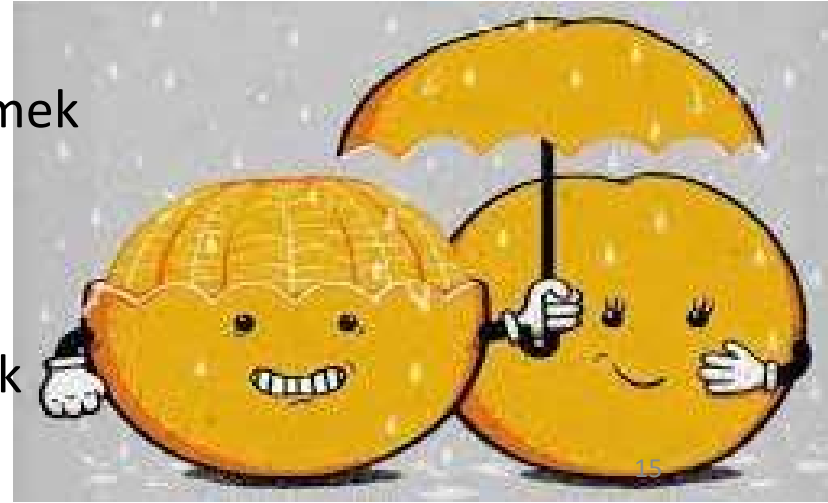

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Değerleri

- ✓ Hataları yüze vurmamak
- ✓ Gelmeyene gitmek, dost ve akrabayı ziyaret etmek
- ✓ Herkese iyilik yapmak, iyiliklerini istemek
- ✓ Yapılan iyilik ve yardımları başa kakmamak
- ✓ Hakka, hukuka, hakkaniyete riayet etmek
- ✓ İnanç ve ibadetlerinde ihlaslı olmak
- ✓ Fâni dünyaya ait şeylerle övünmemek, böbürlenmemek
- ✓ Örf, âdet ve törelere uymak
- ✓ Sır tutmak, sırları açığa vurmamak
- ✓ Feragat ve fedakârlığı daima kendi nefsinden yapmak

Yusuf Balca

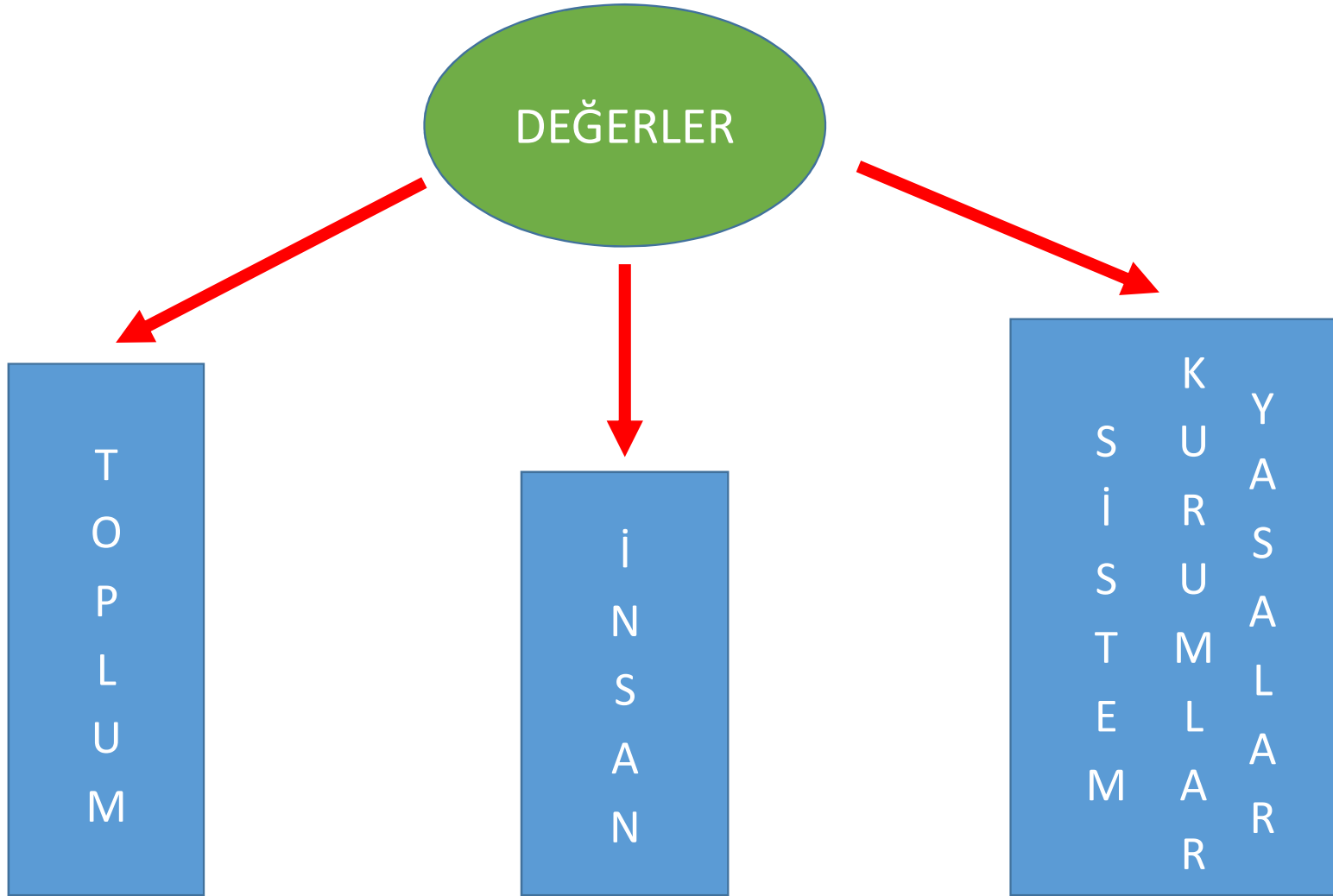
AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Değerleri

- ✓ İyi komşulukta bulunmak
- ✓ Yaradandan dolayı yaratılanı hoş görmek
- ✓ Hata ve kusurları daima kendi nefsinde aramak
- ✓ iyilerle dost olup, kötülerden uzak durmak
- ✓ Fakirlerle dostluktan, oturup kalkmaktan şeref duymak
- ✓ Zenginlere, zenginliğinden dolayı itibardan kaçınmak
- ✓ Hak için hakkı söylemek ve hakkı söylemekten korkmamak
- ✓ Haya sahibi olmak
- ✓ Dünya hayatının, nefsinin esiri olmamak

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

İNSAN-TOPLUM-SİSTEM VE DEĞERLER VE AHİLİĞİN ROLÜ

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Müessesesi - Ahlak – Eğitim/Terbiye

- Esas itibarıyla ahlaka dayalı bir meslek örgütü olan Ahilikte işin teknik tarafının yanında mensuplarının işe girişten itibaren **ahlaki** bir **eğitime** tabi olmaları temel bir hususiyettir.
- **Ahlak ise bir takım değerlerin sözle öğrenilmesinden çok içselleştirilerek benimsenmesi ve davranışlara yansımadır.**
- Bu da yaşanarak, görerek elde edinebilecek bir meziyet olup, Ahilik teşkilatı içindeki **hiyerarşik düzen** ve **ilişki** bu **eğitimi-terbiye**yi sağlıyordu.
- Ayrıca Ahilik organizasyonu yaptırımları olan bir yapıya sahip olup, teşkilat içinde olanlar kurallara aykırı davrandıkları takdirde Ahilikten çıkarılır, ustalık beratları ellerinde alınırdı.

Yusuf Balca

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

Ahilik Müessesesi - Eğitim/Terbiye

Ahi Birliklerinin kullandığı eğitim sisteminin temel özellikleri:

- Eğitim bir bütün olarak mesleki, sosyal, kültürel, dini ve ahlaki olarak ele alınır.
- Eğitim belli bir noktada tamamlanmaz, ömür boyu süren bir süreçtir.
- Eğitimde, değerlerin benimsenmesinde Ahilik hiyerarşisinde üst kademelerde yer alanların liderlik ve rol model fonksiyonları büyük öneme sahiptir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

MODERN LİDERLİĞİN FONKSİYONLARI VE AHİLİK

- **Liderlik**, iletişim sürecinin yaşandığı bir ortamda, önceden belirlenmiş hedeflere ulaşmak üzere yönlendirilmiş kişilerarası **etkileşim sürecidir**.
- Lider **vizyon ve hedefler** oluşturur.
- Liderlik yönlendirme, enerji verme ve bireyleri liderin vizyonuna **gönüllü olarak bağlama sürecidir**.
- İşletme çalışanlarını ya da grup üyelerini bunları paylaşmak ve hedeflere ulaşmak için çalışma konusunda yüreklendirir.
- Liderler değişimin gerçekleşmesi ve üyelerin değişim vizyonunu desteklemesi için onların motive edilmeleriyle ilgilenirler.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

MODERN LİDERLİĞİN FONKSİYONLARI VE AHİLİK

- İyi bir lider, örgüt üyelerine sadece profesyonel başarıya ulaşma konusunda rehberlik eden değil; aynı zamanda onlara güven telkin eden, ikna kabiliyetini kullanan ve çoğunlukla onları motive eden bir kimse konumundadır.
- İyi bir lider temel ahlaki normlara ve etik ilke ve kurallara uygun davranmalıdır.
- Lider, bulunduğu örgütte iletişim kanallarını açık tutmalı,
- Yanında çalışanların kendilerini geliştirmesine ve güven duygusunu artırmasına katkıda bulunmalıdır.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

MODERN LİDERLİĞİN FONKSİYONLARI VE AHİLİK

➤ John Adair, «*Etkili Stratejik Liderlik*» başlıklı eserinde (2002) Stratejik Liderliğin Üç Ana Fonksiyonunu üç ana başlıkta özetlemiştir:

- ✓ Ortak gayeyi başarmak
- ✓ Takım kurmak ve muhafaza etmek
- ✓ Bireyler motive etmek ve geliştirmek

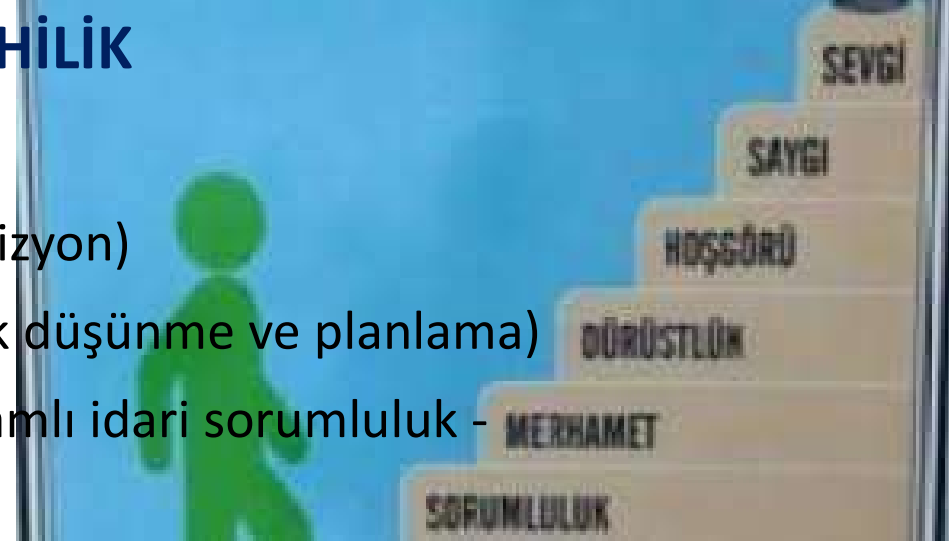

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

MODERN LİDERLİĞİN FONKSİYONLARI VE AHİLİK

➤ Stratejik Liderliğin Detaylandırılmış Fonksiyonları:

- ✓ Teşkilatın tamamı için bir yön tayin etmek (Gaye/Vizyon)
- ✓ Başarılı bir strateji ve politika tayin etmek (Stratejik düşünme ve planlama)
- ✓ İcraatın gerçekleşmesini temin etmek (Geniş kapsamlı idari sorumluluk - Operasyonel/İdari)
- ✓ Teşkilatlama ve yeniden teşkilatlanma (Bütün ve kısımlar arası denge - Teşkilatın duruma bağlı ihtiyaçlara uygunluğu)
- ✓ Kurumsal kimlik/ruh oluşturma (Enerji, moral, güven, takım ruhu)
- ✓ Teşkilatı diğer teşkilatlara ve toplumun tamamına bağlamak (Müttefikler, ortaklar, hissedarlar, siyasi teşkilat)
 - ✓ Bugünün liderlerini seçmek ve yarının liderlerini yetiştirmek (Numune *Yusuf Balca* yoluyla öğrenmeyi öğretmek, öğrenmeyi yönetmek)

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

MODERN ROL MODEL FONKSİYONLARI VE AHİLİK

- Başkalarını etkileyerek örnek teşkil eden kişiler **rol-model** olarak nitelenir.
- **Rol model terimi** , bireylerin kendilerini , bireyin arzu ettiği sosyal rolü işgal eden referans gruplarıyla karşılaştırdıklarını varsayan sosyolog **Robert K. Merton** tarafından ortaya atılmıştır.
- **Rol model** kişilikler, algılanan kişisel nitelikleri, davranışları veya başarıları aracılığıyla, başkalarına doğrudan bir talimat vermeden çabalamaları ve gelişmeleri için ilham verebilirler.
- **Rol model** kişiler sözden çok yaptıklarıyla, davranışlarıyla, **hâl** ile çevresini etkiler.

Yusuf Balca

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

MODERN ROL MODEL FONKSİYONLARI VE AHİLİK

- Çocuğun gelişme ve kendini bulma yolculuğunda, karakterlerinin oluşumunda etkin olan **ilk rol model ebeveynleridir**.
- **Öğretmenler**
- **Çağlar üstü** rol model şahsiyetler **peygamberlerdir**.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

MODERN ROL MODEL FONKSİYONLARI VE AHİLİK

- **Çağlar üstü** rol model şahsiyetler **peygamberler**dir.
- Ahilikte mesleklerin Piri, **rol-modeli peygamberler** ve bazı dini-ilmî şahsiyetlerdir:

- ✓ Çiftçilerin Piri Hz. Adem
- ✓ Tüccarların Piri Hz. Muhammed
- ✓ Seyyahların Piri Hz. İsa
- ✓ Çobanların Piri Hz. Musa
- ✓ Marangozların Piri Hz. Nuh
- ✓ Sütçülerin Piri Hz. İbrahim
- ✓ Terzi ve yazıcıların piri Hz. İdris
- ✓ Saatçılarının Piri Hz. Yusuf
- ✓ Ekmekçilerin Piri Hz. Zülküf
- ✓ Balıkçıların Piri Hz. Yunus
- ✓ Berberlerin Piri Hz. Selman-ı Farisi
- ✓ Kuyumcularının Piri Nasr İbn Abdullah
- ✓ Börekçilerin Piri Varaka
- ✓ Kahvecilerin Piri Şeyh Şâzeli

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

MODERN ROL MODEL FONKSİYONLARI VE AHİLİK

- Günümüzde, **iletişim çağında rol model kaynakları** farklılaşmıştır.
 - Meşhur **şarkıcılar ...**
 - ✓ ABD'de 1980-90'lı yıllarda dahi Elvis Presley'in ölmediği inancı gençler arasında çok yaygındı. Sokaklarda Elvis Presley'in taklitleri denebilecek tipik kıyafetleri saç ve favori modeliyle gezen insanlara rastlamak mümkündü.
 - **futbolcular ...**
 - Çocuklara verilen isimler (Metin, Arda, Sergen...)

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

AHİLİKTE HİYERARŞİ - KONUMLAR

➤ Ahilik teşkilâtı 3 kademeli bir düzene dayanır. Her kapı-kademede hiyerarşik olarak üçer derece-mertebe bulunur, toplamda 9 mertebe:

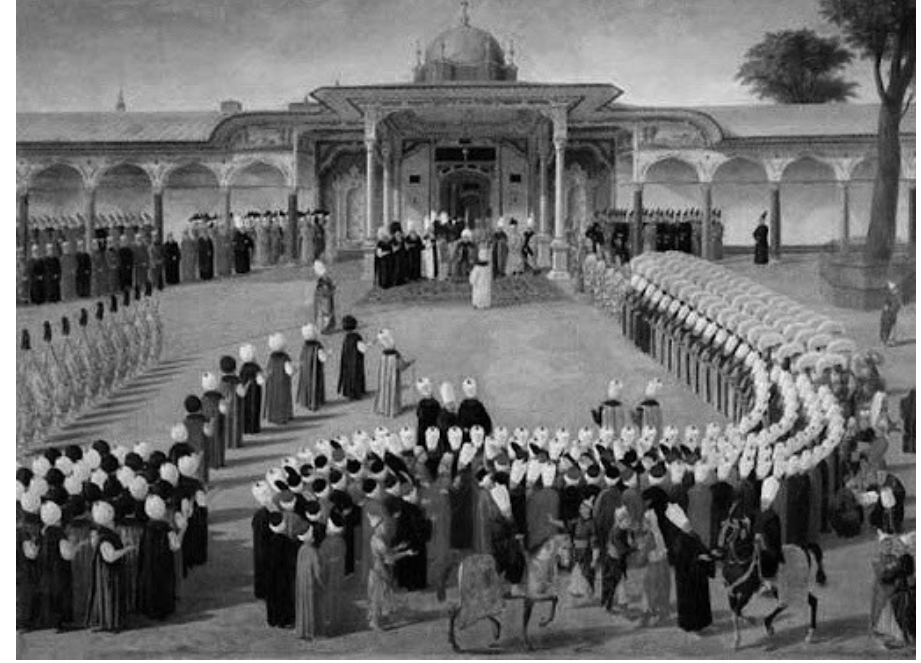
- ✓ Yiğit
- ✓ Yamak
- ✓ Çırac
- ✓ Kalfa
- ✓ Usta
- ✓ Ahi - Ahi Baba
- ✓ Halife
- ✓ Şeyh
- ✓ Şeyh-Şeyh-ül Meşayih

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

AHİLİKTE HİYERARŞİ - KONUMLAR

- Ahilik teşkilâtındaki kademelere-derecelere bakıldığında bu hiyerarşik düzende liderlik fonksiyonlarının yüksek olduğu görülür.
- En tepedeki Şeyhül Meşayih Ahilik Teşkilatının merkezinde, Kırşehir'de bulunur, ve bütün önemli kararları verir ve merkezlerdeki Ahi Babaları atardı. Eğitim ve diğer işlerle daha çok Şeyhler ilgilenirdi. (Dersler, meclisler vs.)

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

AHİLİKTE HİYERARŞİ - KONUMLAR

- Yiğit, Yamak, Çıracak, Kalfa, **Usta** (Aslında en önemli rol ustalarda)
- Ahi (Ahi Baba - Nakip) (Her ildeki çeşitli meslek gruplarına ait bütün Ahilerin lideri olan Ahi Baba vardı (Kayseri Ahi Babası, Konya Ahi Babası gibi))
- **Halife, Şeyh, Şeyh-Şeyh-ül Meşayih** (Kırşehir'de, Ahi Teşkilatı Başkanı, Merkezlerdeki Ahi Babaları atar)

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

AHİLİKTE HİYERARŞİ - KONUMLAR

- Ahîlik bünyesi içindeki esnaf birlikleri **ustalar, kalfalar ve çıraklar**dan oluşuyordu. Çıraklıktan itibaren birlik içinde yükselmek için meslekî ehliyet ve liyakat şarttı. İş-mesleğe girenler mesleği çok iyi öğrenmedikçe dükkân açamazlardı. Bu süreç yaklaşık 12 yıl sürmekteydi.
- Ahîliğe/mesleğe giriş çocuk yaşta **yamak/çırak** olarak gerçekleşmekteydi.
- Yamak olarak mesleki kariyerine başlayan bir çocuk iki yıllık; okuma-yazma, dini bilgiler, görgü kuralları, ahlak ve Ahiliğin temel değerlerini içeren eğitimden geçtikten sonra Ahi Babanın dükkânında gerçekleşen sade bir törenle çırak oluyordu. Böylece yamağın temel eğitimi aldığı onaylanıp Ahilik teşkilatına girmiş olurdu.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

AHİLİKTE HİYERARŞİ - KONUMLAR

- **Kalfalık** aşaması, mesleki kariyerde önemli bir basmaktır. Kalfalık, gerek mesleki anlamda ve gerekse Ahilik değerleri açısından önemli bir yetkinliğe ulaşmanın göstergesidir.
- Üç-beş yıllık kalfalık yapan ve mesleğini en ince ayrıntısına kadar ustasından öğrenen, çırak yetiştirmede öğretmenlik yeteneğini kanıtlayan bir kalfa ustalığa geçerek kendi dükkânını açabilmektedir. Ahi dükkânını, Ahilik değerlerine göre yönetebilecek olgunluğa erişebilmiş kalfaların usta olmaları için düzenlenen törene “Ustalık Töreni” denilmektedir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

AHİLİKTE HİYERARŞİ - KONUMLAR

- Şed'in, yani ustalık kuşağının da kazanıldığı bu tören, Ahi Baba'nın huzurunda o mesleğin ve şehrin ileri gelenlerinin katılımı ile gerçekleşir. Kalfanın Şed kuşanarak usta olmasının ilk şartı, ustasının onayını almaktır. Ustasının onay vermediği, yani, kalfasının ustalığa hazır olmadığını düşündüğü kalfanın usta olmasına ve dükkân açmasına izin verilmezdi.
- Ustalık töreni, yeni ustanın tuzlu su içmesi ile son bulur. Ahilikte şerbet denen tuzlu su içmek; alçak gönüllü olmak, başkalarının ayıbını görmemek ve ahilik değerlerine bağlı kalmaya söz vermek demektir.

Yusuf Balca

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

AHİLİKTE KONUMLAR – LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI - ÖZET

- ✓ Yiğit (öğrenen-örnek alan)
- ✓ Yamak (öğrenen-örnek alan)
- ✓ Çırak (öğrenen-örnek alan)
- ✓ Kalfa (öğrenen-örnek alan/öğreten, kısmen rol model/lider)
- ✓ **Usta** (öğreten, rol model ve lider)
- ✓ Ahi - Ahi Baba (öğreten, rol model ve lider)
- ✓ Halife (öğreten, rol model ve lider)
- ✓ Şeyh (öğreten, rol model ve lider)
- ✓ Şeyh-Şeyh-ül Meşayih (öğreten, rol model ve lider)

- Ahilikteki liderlik fonksiyonunu **babacan liderlik** olarak nitelendirmek mümkün olmakla birlikte bunun **nev-i şahsına münhasır** olduğunu belirtmek gerekir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

SONUÇ

- Bir toplumun başarısı değerlerinin hayata yansıtılmasına bağlıdır. İnsan-toplum yapısı ve sistemleri değerlerine göre oluşmuş toplumlar başarılı olur.
- Tarihimizde bunun en önemli örneklerinden birini de Ahilik sistemi oluşturmaktadır. Ahilik sistemi bir yandan etkin, verimli ve adil bir ekonomik düzeni sağlarken, diğer yandan ekonomik hayata, ticari ilişkilere, çalışma ilişkilerine ve aile hayatından genel olarak sosyal ilişkilere ve toplumsala hayata değerlerin yansıtılmasında önemli bir fonksiyon icra etmiştir.

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

SONUÇ

- Tüm bunların ana öznesi olan insan, çocukluktan itibaren bir yandan meslek sahibi olmakta, diğer yandan öğretimin yanında işyerinde özellikle ustaların (hatta kalfaların) davranışlarından, tutumlarından ve karakterlerinden önemli ölçüde etkilenmekte ve bu kişiler günümüz rol model fonksiyonlarını hâl ile icra etmektedir.
- Ayrıca ustalardan (hatta kalfalar) itibaren yukarıya çıkıldıkça (Ahi Baba Şeyhül Meşayih) modern liderlik fonksiyonlarını ahilik sisteminde müşahede etmekteyiz. Ustaların liderlik rolü inovasyon gibi işle ilgili alanlarda iken, hiyerarşide yukarı çıktıkça düzenleme, vizyon çizme gibi liderlik özellikleri daha fazla gözlemlenmektedir.

Yusuf Balca

AHİLİK'TE LİDERLİK VE ROL MODEL FONKSİYONLARI

- Tüm bu özellikleriyle ahilik sistemi, günümüzde de dersler çıkarılacak, örnek alınacak bir model oluşturmaktadır.

Teşekkürler...